

3. На другому курсі має сенс вивчати психологічні основи розвитку особистості студентів і адаптації їх до роботи в малих групах.

4. Вивчення сучасних методик розвитку креативності економічного мислення можна проводити в формі тренінгових занять на третьому курсі.

5. На четвертому курсі має сенс вивчати методики виконання міжпредметних проектів і створення «Банку міжпредметних ситуацій».

6. В магістратурі необхідно проводити інтенсивний тренінг-курс і виконання науково-дослідницьких проектів і дипломних робіт.

7. Після захисту магістерських робіт важливо знову проводити діагностику сформованості практичного інтелекту і профіля креативності економічного мислення випускників КНЕУ для проведення аналітичної роботи.

Література

1. Аксьонова О. В. Методика викладання економічних дисциплін: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2006. — С. 643—652.

2. Аксьонова О. В., Булавина О. А. Методичні рекомендації до виконання колективних науково-методичних курсових проектів з «Методики викладання економіки» для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання». — К.: КНЕУ, 2006. — С. 36.

3. «Болонская конвенция оставляет возможность для маневра». — Поиск. № 44 (2 ноября). — 2007.

*Ю. М. Андрєєва, асист.,
кафедра правового регулювання економіки,
юридичний факультет, керівник юридичної клініки
«Соціальна справедливість»*

МІСЦЕ І РОЛЬ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ У СИСТЕМІ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ КНЕУ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Юридичні клініки — це поєднання практики студентів-юристів з безкоштовними юридичними консультаціями для громадян. Студенти отримують реальний досвід уже під час навчання (звичайно під контролем викладача — куратора юридичної

клініки), а громадяни — якісну і доступну консультацію. Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2006 № 592 затверджено Типове положення про юридичну клініку вищого навчального закладу країни. Відповідно до цього положення основними завданнями юридичної клініки є:

1) надання студентам юридичної клініки можливості набуття навичок практичної діяльності за фахом;

2) створення місць для проходження студентами навчальної та виробничої практики;

3) надання громадянам соціально-вразливих верств населення суспільства безоплатних юридичних консультацій;

4) проведення заходів з правової освіти населення;

5) забезпечення можливості спілкування студентів під час навчального процесу з фахівцями-практиками судових і правоохоронних органів, інших державних органів та органів місцевого самоврядування з питань їх діяльності;

6) створення ефективного механізму обміну інформацією між населенням, засобами масової інформації та юридичною клінікою, що дозволить оперативно реагувати на практичні потреби громадян.

Також участь студентів у роботі клініки дає змогу виявити майбутніх викладачів. Робота в юридичній клініці дозволяє побачити людей, які мають відповідні здібності до цієї роботи. Більш того, клініка, принаймні в сучасних умовах, приваблює людей найбільш ініціативних, а відтак наділених неабияким творчим потенціалом, що є вкрай важливим у професії викладача.

Студенти мають можливість спілкуватися з фахівцями-практиками судових і правоохоронних органів, органів державної влади та самоврядування з питань діяльності останніх. Студенти також набувають досвіду роботи з документами правового характеру та базами даних, систематизуватимуть і аналізуватимуть судову практику України та рішення Європейського Суду з прав людини, готують і поширюють публікації серед населення з актуальних правових питань тощо. Підготовка та навчання студентів у клініці здійснюються у дусі дотримання й поваги до принципів верховенства права, справедливості і людської гідності, гуманізму, законності, об'єктивності, конфіденційності, компетентності та добросовісності. Адже нинішній молодий юрист має бути зорієнтований на правовий захист людини, її прав і свобод. Поступово приходить усвідомлення ролі права у визнанні людини найвищою соціальною цінністю в Україні. Робота молодих юристів у «юридичній клініці» дозволяє усвідомити цінність і

значення отриманих теоретичних знань та оволодіти технікою застосування цих знань на практиці. Така форма навчання набагато цінніша за класичні практичні заняття, які практикуються більшістю ВНЗів, оскільки дає змогу спілкуватися з людьми, які дійсно потребують юридичної допомоги. Це сприяє розвитку навичок спілкування, аналізу інформації, методам психології, що необхідні кожному юристу в його повсякденній роботі. Юридична клініка створює особливе середовище, в якому знання від викладача до студента передаються не в штучно створеній обстановці аудиторного заняття, а в природному середовищі робочого спілкування із старшим та більш досвідченим колегою. Юрист-початківці усвідомлюють необхідність таких навичок, розуміючи, що ці вміння стануть їм у пригоді, допоможуть збудувати кар'єру.

Безкоштовне надання правової допомоги спрямоване на реалізацію конституційного принципу рівності громадян при захисті ними своїх прав. Відповідно до ч. 1 ст. 59 Конституції України: «кожен має право на правову допомогу. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав». У зв'язку з незадовільною соціально-економічною ситуацією, яка склалася в Україні, передовсім — низьким рівнем доходу пересічного громадянина, більшість громадян фактично мають статус малозабезпечених. Відносини громадян з державними органами дуже формалізовані і вимагають письмового звернення. Складання таких документів за плату неможливе для малозабезпечених громадян, що позбавляє їх права позасудового та судового вирішення справ.

Клініка є способом розвитку міждисциплінарних зв'язків. В умовах всезростаючої спеціалізації це є дуже важливо. На сьогодні, юрист має певною мірою орієнтуватись у багатьох сферах права. Повинен бачити зв'язки, які існують між кількома на перший погляд взаємо незв'язаними правовими нормами різних галузей. Лише такий спеціаліст буде здатен вирішувати ті різноманітні завдання, які ставить перед юристом практична робота. Безперечно, такі зв'язки та напрацювання навичок їх виявлення найкраще відбувається в процесі практичного правозастосування. Юридична клініка як раз і є тим місцем, де майбутні юристи вчать «бачити ширше». Спектр питань, з якими громадяни звертаються до юридичної клініки, не обмежується якоюсь однією чи кількома галузями права. Він є набагато ширшим, тут можна зустрітись і з конституційно-правовими питаннями, і з питаннями з міжнародного приватного права тощо. Таким чином, студент-консультант має бути готовим до того, що йому доведеться пра-

цювати з абсолютно різними нормативно-правовими актами, з абсолютно різними галузями права, а відтак це зобов'язує його покращувати власні навички «орієнтування в джунглях нормативістики».

Таким, чином юридична клініка як база навчальної та виробничої практики студентів-юристів передбачає перш за все реалізацію двох цілей: підвищення рівня практичних знань, умінь та навичок студентів юридичних спеціальностей, а також забезпечення доступу представників соціально-вразливих груп суспільства до правової допомоги. Досить частими є випадки, коли перебування студента на практиці в певній установі обмежується лише перебуванням у її стінах протягом визначеного періоду часу без реального знайомства із її роботою. Таку практику важко назвати продуктивною. Юридична клініка є саме тією базою практики, де студент зможе пройти якісну підготовку, пройти її відповідно до завдань навчального процесу та під керівництвом своїх викладачів.

*І. Я. Антоненко, канд. екон. наук, доц.,
кафедра макроекономіки та державного управління*

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФОРМ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Однією з необхідних умов, передбачених Болонською угодою у сфері освіти, є контроль якості навчального процесу, що включає систему контролю якості знань студентів.

Дані про результати контролю знань студентів слугують основними показниками, за якими оцінюється робота не тільки окремих студентів і викладачів, але і цілих академічних груп, курсів, факультетів і вузів у цілому.

За місцем, яке посідає контроль у навчальному процесі дисципліни «Національна економіка», розрізняють поточний, підсумковий, підсумковий контроль та контроль у позанавчальний час і консультації.

Головне завдання поточного контролю — допомогти студентам організувати свою роботу, навчитись самостійно, відповідально і систематично вивчати предмет. Мета поточного контролю полягає в то-